

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๑

เรื่องพิจารณาที่ ๘/๒๕๖๐

วันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ร้อง) มีความเห็นเกี่ยวกับกรณีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคสาม ได้กำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดมีอำนาจในการสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกตั้ง หรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลือก หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำความผิดได้ด้วย เนื่องจากรัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์เพื่อให้สามารถจัดการทุจริตเกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือเหตุที่ทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมให้เสร็จสิ้นไปอย่างรวดเร็ว แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการใช้อำนาจของกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนกลับมิได้บัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้ อย่างชัดเจน กรณีจึงเกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนที่ไปตรวจพื้นที่ ในวันเลือกตั้งที่ไม่อาจสั่งยกเลิกการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่พบการกระทำความผิดได้

- ๒ -

เพราะพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มิได้บัญญัติให้อำนาจไว้ ดังนั้น การที่กฎหมายดังกล่าวมิได้บัญญัติให้อำนาจแก่กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนไว้อย่างครบถ้วนจึงก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญของ กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนได้ ส่วนกรณีที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ รวมทั้งควบคุมดูแลการเลือกตั้งและการเลือกตั้งกล่าวให้เป็นไป โดยสุจริตและเที่ยงธรรมด้วย เนื่องจากรัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ที่จะให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่เป็นอิสระและมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการเลือกตั้งในทุกระดับ แต่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ วรรคสอง ซึ่งเป็นเรื่อง เกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นกลับมิได้กำหนดให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งมีอำนาจในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจน เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบจัดการเลือกตั้งภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กรณียอมก่อให้เกิด ปัญหาหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่อาจจัดการเลือกตั้งและไม่อาจมอบอำนาจให้หน่วยงานอื่น ของรัฐจัดการเลือกตั้งโดยลำพังได้ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องลงไปจัดการเลือกตั้งเองก็จะเกิด ข้อโต้แย้งในเรื่องนี้ได้ เพราะกฎหมายดังกล่าวมิได้ให้อำนาจแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่อง ดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่ากรณีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบวรรคสาม และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มีบทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่และ อำนาจของกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนที่แตกต่างกัน การบัญญัติในลักษณะเช่นนี้จะทำให้อำนาจของ กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนถูกจำกัดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวหรือไม่ และ กรณีที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

- ๓ -

ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่แตกต่างกัน หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐไม่สามารถจัดการเลือกตั้งดังกล่าวได้ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งดังกล่าวได้หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) พิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย (๒) พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ (๓) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ”

พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) เป็นบทบัญญัติที่ให้องค์กรอิสระมีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระนั้น โดยไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องที่เป็นความขัดแย้งเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างองค์กรอิสระตั้งแต่สององค์กรขึ้นไปก็ตาม แต่การยื่นคำร้องในกรณีดังกล่าวจะต้องเป็นเรื่องที่มีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจเกิดขึ้น มิใช่กรณีเป็นเพียงข้อสงสัย ข้อหาหรือ หรือการคาดการณ์ว่า อาจเกิดปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระนั้น ๆ

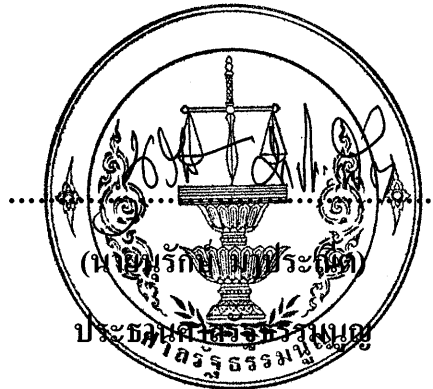
ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องซึ่งเป็นองค์กรอิสระได้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยกรณีหน้าที่และอำนาจของกรรมการการเลือกตั้งในการระงับ ชั่วยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการเลือกตั้ง หรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลิก หรือออกเสียงประชามติใหม่ รวมถึงการใช้อำนาจจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ แตกต่างกัน ทำให้อำนาจของกรรมการการเลือกตั้งในการระงับ

- ๔ -

ยั้ง ยั้ง ๑ ดังกล่าวถูกจำกัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้ง
ดังกล่าวได้หรือไม่ ซึ่งข้อเท็จจริงตามคำร้องยังไม่มีมูลกรณีที่แสดงให้เห็นว่าผู้ร้องจะปฏิบัติหน้าที่และ
ใช้อำนาจดังกล่าว จึงยังถือไม่ได้ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญเกิดขึ้น กรณีจึง
เป็นเพียงข้อสงสัย ข้อหาหรือ หรือการคาดการณ์ว่าอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวขึ้น
คำร้องนี้จึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะ
รับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๕ -

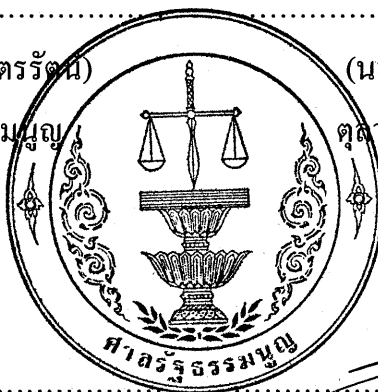
(คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๑)

(นายจรัญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ